06/08/2020

6/8/1976: «Βυθίσατε το Χόρα»

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Ήταν 6 Αυγούστου του 1976 όταν το τουρκικό ωκεανογραφικό πλοίο ΧΟΡΑ εισέβαλλε στα ελληνικά χωρικά ύδατα, προκαλώντας μείζονα κρίση στις ελληνοτουρκικές σχέσεις και φέρνοντας τις δύο χώρες στα πρόθυρα πολεμικής σύρραξης Ταυτόχρονα ήταν η πρώτη φορά που οι Τούρκοι αμφισβήτησαν τα ελληνικά χωρικά ύδατα υπό το πρόσχημα των ερευνών. (Η δεύτερη φορά ήταν 11 χρόνια μετά, το 1987 με την έξοδο του ΣΙΣΜΙΚ στο Αιγαίο)

Το πλοίο «ΧΟΡΑ» είχε ναυπηγηθεί στη Γερμανία κατά τον Β’ Παγκόσμιο Πόλεμο ως σκάφος διάσωσης. Μετά τη λήξη του πολέμου, οι Βρετανοί το κατάσχεσαν. Το αγόρασε σε μια κρατική τουρκική τράπεζα του Υπουργείου Συγκοινωνιών για έρευνα-διάσωση. Το 1975, η κυβέρνηση Ετζεβίτ, αποφάσισε να το μετασκευάσει, για να διενεργήσει σεισμικές έρευνες. ως πολεμικό σκάφος. Μετασκευάστηκε σε πλοίο σεισμολογικών ερευνών.

Στις 6 Αυγούστου 1976 παραβίασε για πρώτη φορά την Ελληνική υφαλοκρηπίδα πλέοντας βορειοανατολικά της Λέσβου.

Στην Αθήνα σήμανε συναγερμός καθώς η Τουρκία επιχειρούσε να αναλάβει ντε φάκτο τον έλεγχο του Αιγαίου. Το γεγονός προκάλεσε, όπως ήταν φυσικό πολιτική θύελλα την οποία έσπευσε να εκμεταλλευτεί η ανερχόμενη δύναμη της εποχής, το ΠΑΣΟΚ του Ανδρέα Παπανδρέου.

Στο πολιτικό επίπεδο, το γεγονός που σημάδεψε την κρίση του 1976 είναι η ιστορική δήλωση του Ανδρέα Παπανδρέου προς την κυβέρνηση του Κωνσταντίνου Καραμανλή: «Βυθίσατε το Χόρα».

Η φράση αυτή είναι ενδεικτική του τρόπου με τον οποίο ασκούσε αντιπολίτευση ο Α. Παπανδρέου στα ζητήματα εξωτερικής πολιτικής.

Η βύθιση του Χόρα θα σήμαινε την έναρξη ενός ελληνοτουρκικού πολέμου με αβέβαιη έκβαση. Ακόμη και να τον κέρδιζε η Ελλάδα, θα έβγαινε ζημιωμένη. Η χώρα μας δεν είχε να κερδίσει κάτι καθώς δεν διεκδικεί τίποτε από την Τουρκία. Όμως, ακόμη και ένας σύντομος πόλεμος θα είχε καταστροφικές συνέπειες για την πορεία της χώρας προς τον ανεπτυγμένο κόσμο.

Αργότερα, το 1980, ο Ανδρέας Παπανδρέου ισχυρίστηκε ότι βρισκόταν σε συνεννόηση με την κυβέρνηση Κωνσταντίνου Καραμανλή και η φράση ειπώθηκε για λόγους εθνικού συμφέροντος. Ο στενός συνεργάτης του Καραμανλή Πέτρος Μολυβιάτης το διέψευσε δηλώντας στη βουλή το 2002 ότι το «βυθίσατε το Χόρα» ειπώθηκε «χωρίς καμία προσυνεννόηση, χωρίς καμία επαφή με τον πρωθυπουργό».

Η συζήτηση της ΡΗ’ συνεδρίασης της Βουλής, της 23ης Μαΐου 1980, για τη δήλωση «ΒΥΘΙΣΑΤΕ ΤΟ ΧΟΡΑ» μεταξύ του Ευάγγελου Αβέρωφ, του Ανδρέα Παπανδρέου και του Παναγιώτη Κανελλόπουλου ήταν η εξής:

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΒΕΡΩΦ – ΤΟΣΙΤΣΑΣ (Υπ. Εθνικής Αμύνης): Εφ’ όσον λοιπόν δεν μπορούμε να έχουμε απόφαση Διεθνών Δικαστηρίων, που να λέει “αυτό είναι το ορθό”, εφ’ όσον δεν μπορούμε να έχουμε εκτελεστή απόφαση Διεθνούς Σώματος είμεθα πάντοτε παρόντες οποτεδήποτε αμφισβητούνται τα δικαιώματά μας στον εναέριο χώρο. Είτε στα 10, είτε στα 6 μίλια. Είμεθα παρόντες, κατά τρόπο μαχητικό. Δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα παραπάνω. Όποιος θέλει παραπάνω, θέλει πολιτική του “Βυθίσατε το Χόρα”. Θέλει πολιτική καταρρίψεων. Αυτό δεν θα το κάνουμε εμείς. Και αν ακολουθούμε σωστή τακτική ή όχι σε 18 μήνες θα έχει την ευκαιρία να το κρίνει ο Ελληνικός Λαός. (Χειροκροτήματα εκ της Κυβερνητικής Πτέρυγος).

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να αναφερθώ σε δυό σημεία. Το πρώτο είναι το περίφημο “Βυθίσατε το Χόρα”. Έχω πολλές φορές δεχθεί τα πυρά και της Κυβέρνησης και του Τύπου πάνω σ’ αυτό το σύνθημα.

Είμαι δυστυχώς δεσμευμένος και δεν είμαι σε θέση να μιλήσω, οποιαδήποτε φθορά και αν αυτό επιφέρει, γιατί σέβομαι κοινές αποφάσεις σε κρίσιμα θέματα. Πάρα πέρα δεν είμαι σε θέση να πω, αλλά είμαι υποχρεωμένος, αν δε σταματήσει αυτή η ιστορία, κάποτε να παραβιάσω το λόγο μου και να μιλήσω. (Παρατεταμένα χειροκροτήματα εκ της Πτέρυγος του ΠΑΣΟΚ).

Το δεύτερο σημείο είναι ότι ο Υπουργός Εθνικής Αμύνης αποσιώπησε μια σημαντική συμφωνία μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας το 1976, σύμφωνα με την οποία ακολουθείται η εξής διαδικασία, όσον αφορά ασκήσεις των Τούρκων στο Αιγαίο.

Πρώτα ειδοποιείται η Ελλάδα για τις ασκήσεις, τις οποίες προτίθεται να εκτελέσει στο Διεθνή χώρο του Αιγαίου κοντά στα δικά μας εναέρια όρια, ακόλουθα δε η Ελλάδα κάνει τις παρατηρήσεις της.

Τονίζει π.χ. ότι αυτό αποτελεί παραβίαση αεροδιαδρόμου ή ότι αποτελεί παραβίαση του εναέριου χώρου μας. Στη συνέχεια, αυτό είναι το απίστευτο της συμφωνίας, η Τουρκία μπορεί να μην προσαρμοσθεί στις δικές μας τοποθετήσεις και μπορεί να προχωρήσει και να εκτελέσει “ως εσχεδιάσθη” -AS PLANNED-, αυτή είναι η φράση της συμφωνίας, τις ασκήσεις της.

Και ποιο προνόμιο διατηρεί πλέον η Ελλάδα; Να απευθυνθεί προς Διεθνείς οργανισμούς όπως είναι το ΙΚΑΟ, ή όπως είναι – αν είμαστε στην Συμμαχία – το ΝΑΤΟ. Και αυτό ακριβώς κ. Υπουργέ κάνατε. Διαμαρτυρηθήκατε μάλιστα διαμαρτυρήθηκε πρώτη η Τουρκία – διότι είχατε την αποφασιστικότητα να

παρακολουθήσετε.

Παρακαλώ τον κ. Υπουργό να μου πει αν αυτή η συμφωνία, αυτό το κείμενο, το οποίο αυτή την ώρα κάπως θυμάμαι, όχι όμως λεπτομερειακά, υπάρχει και αν έχω δίκιο όταν κάνω αυτές τις παρατηρήσεις. (Χειροκροτήματα εκ της Πτέρυγος του ΠΑΣΟΚ).

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΒΕΡΩΦ – ΤΟΣΙΤΣΑΣ (Υπ. Εθνικής Αμύνης): Κύριε Πρόεδρε, δεν ενθυμούμαι και εγώ αυτή τη συμφωνία, θα πάω σε λίγο στο Υπουργείο, θα τη δω, και το απόγευμα θα είμαι σε θέση να σας πω. Όσο για το πρώτο που είπατε, πρώτη φορά το λέτε, όταν ένας Αρχηγός ή και οποιοδήποτε μέλος του Κοινοβουλίου επικαλείται λόγους Εθνικού συμφέροντος, για να μην μπορεί να εξηγήσει κάτι η Κυβέρνηση και οποιοσδήποτε άλλος, έχει υποχρέωση να σέβεται αυτή η δήλωση.

Ελπίζω να την σέβεσθε και σεις, όταν η Κυβέρνηση σας λέγει ότι δεν μπορεί να μιλήσει για ορισμένα πράγματα, γιατί αυτό μπορεί να βλάψει τα Εθνικά συμφέροντα. (Χειροκροτήματα εκ της Κυβερνητικής Πτέρυγος).

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, δεν πρόκειται να αγορεύσω δεν παραβιάζετε τίποτα. Θα ήθελα να βεβαιώσω τη Βουλή, ότι πράγματι ο κ. Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ προέβη στη διατύπωση των λέξεων εκείνων για ορισμένο Εθνικό σκοπό.

Με διαβεβαίωσε ο ίδιος τον Αύγουστο του 1976 όταν είχαμε συναντηθεί και τον ερώτησα πώς έφθασε στο σημείο να διατυπώσει μια τέτοια φράση, μου είπε γιατί το έκανε και βεβαιώθηκα ότι το έκανε για λόγους εθνικούς. (Χειροκροτήματα)

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ): Θέλω να ευχαριστήσω τον Πρόεδρο, κύριο Κανελλόπουλο, γιατί επιβεβαίωσε ακριβώς αυτό το οποίο είπα.

Ο αντίλογος διά στόματος Μολυβιάτη
Από την πλευρά του, ωστόσο, ο Πέτρος Μολυβιάτης, στενός συνεργάτης του Κωνσταντίνου Καραμανλή και πρώην ΥΠΕΞ, είχε δηλώσει το 2002 στη Βουλή: «Μίλησα με τον Ανδρέα Παπανδρέου και του είπα: Κύριε πρόεδρε, το “Χόρα” μπήκε στην ελληνική υφαλοκρηπίδα, κάνει έρευνες και επομένως μπαίνουμε σε κρίση με την Τουρκία. Ο μακαρίτης ο Παπανδρέου μού απάντησε: «Ο πρόεδρος νομίζει ότι πρέπει να εγκαταλείψω την περιοδεία μου και να επιστρέψω;».

Του είπα: “Κύριε πρόεδρε αυτό είναι δικό σας θέμα. Όταν αποφασίσετε να επιστρέψετε θα σας ενημερώσει πλήρως ο πρωθυπουργός”. Αυτή ήταν η μόνη επαφή που εγένετο μεταξύ πρωθυπουργού δι’ εμού και του Ανδρέα Παπανδρέου για το επεισόδιο. Ο Ανδρέας Παπανδρέου γύρισε από τη Θράκη μετά δυο μέρες και

ενημερώθηκε από τον πρωθυπουργό. Το σύνθημα “βυθίσατε το «Χόρα»” το είπε ενόσω βρισκόταν στη Θράκη, χωρίς καμία προσυνεννόηση, χωρίς καμία επαφή με τον πρωθυπουργό», ενώ ακολούθησαν οι δηλώσεις του τότε εκπροσώπου του ΠΑΣΟΚ Ανδρέα Ακριβάκη ο οποίος επανέλαβε τον διάλογο Αβέρωφ, Παπανδρέου, Κανελλόπουλου.

Πηγή: In.gr